

ŠT. 1 | MAREC 2018

INFORMATOR

OBVESTILA ZA OBČANE OBČINE KRIŽEVCI

Občina Križevci

VABILO

PIHALNI ORKESTER
KUD MUZIKA KRIŽEVCI Z GOSTI
VABI OB MEDNARODNEM DNEVU ŽENA

8. MARCA 2018 ob 18. uri

V KULTURNO DVORANO V KRIŽEVCE PRI LJUTOMERU
NA PRIREDITEV

»ŠOPEK ŽELJA
ZA DAN ŽENA«.

Vstopnine ni.

Moderator prireditve: Branko Hrga

PRORAČUN OBČINE KRIŽEVCI ZA LETO 2018

Proračun je akt občine, s katerim so predvideni vsi prihodki, prejemki ter vsi odhodki in izdatki občine, v našem primeru za eno leto. Proračun je tako najpomembnejši akt, ki ga za posamezno leto sprejme občinski svet, in je temeljni instrument delovanja. Je dokument, ki navaja prioritete, cilje in namene ter ovrednoteni plan dela občine za posamezno leto. Proračun ima svoje sestavne dele in se napiše po enakih for-

mah in pravilih za vse občine. Tako se lahko tudi enostavno primerja med posameznimi občinami. Sestavljen je iz splošnega in posebnega dela ter Načrta razvojnih programov. Kot ločen dokument se sprejme Načrt ravnanja s stvarnim premoženjem Občine Križevci ter kadrovski načrt.

Nekatere značilnosti priprave in sprejetja proračuna za leto 2018

Dejstvo je, da se bo v proračun za leto 2018 steklo nekaj več denarja predvsem na račun višje povprečnine. *Ugotovili boste, da je proračun skrbno in v največji možni meri investicijsko naravnan. Dobršen del proračunskih sredstev v višini 2,1 milijonov EUR je namreč namenjenih za investicije, ki se bodo izvajale razpršeno po celotnem teritoriju občine.* Občina se za izvedbo novih naložb nadeja tudi sredstev iz državnega in evropskega proračuna. Največ denarja je namenjenega za lokalne ceste, turizem in šport. V proračunu ohranjamo obstoječi standard za socialne transferje, ohranjamo transferje na področju kmetijstva, ljubiteljske kulture in športa. *Vsem društvom na različnih področjih smo namenili 5 % več proračunskega denarja.*

Trudili smo si poiskati neko ravnovesje med razvojem, kvaliteto življenja in varčnostjo. V proračunu so projekti, ki jih moramo dokončati, in tisti, ki so v tem trenutku tudi najbolj realno potrebni. V proračunu težimo k skladnemu razvoju vseh delov občine. Že drugo leto nudi država po Zakonu o financiranju občin povratna sredstva v višini 57.154 EUR z enoletnim moratorijem in desetletno dobo odplačila brez obresti. Ta sredstva bomo počrpali za izgradnjo cest v Berkovcih in Lukavcih. Občina Križevci je še zmeraj med najmanj zadolženimi občinami v Sloveniji. To je smiselno in poceni, še posebej, ker bomo ta denar namenili za investicije, ki so predvsem v gradbeništvu zaradi majhnega povpraševanja (ni razpisov) cenovno zelo ugodne. V Načrt razvojnih programov za prihodnja leta je uvrščenih še veliko investicij, ki se bodo ob zagotovitvi sredstev in podpori svetnikov izvajale v prihodnjih letih. Zavedamo se, da je potreba občanov pre-

cej, vendar so proračunska sredstva omejena in jih je zmeraj premalo.

Občina se do pričetka gradnje regionalne ceste R2-439 (Križevci–Sveti Jurij ob Ščavnici) ne bo zadolževala.

Kar se tiče višjih nivojev – države in Evropske unije – še zmeraj ni večjih razpisov iz evropskih strukturnih in investicijskih skladov, zato ne vem, kdaj jih lahko pričakujemo. To sprašujemo državo že dalj časa, kajti smo v drugi polovici programskega obdobja 2014–2020, pa še nismo počrpali nič evropskega denarja. Verjamem, da se bo to moralo zgoditi, zato delamo projektno dokumentacijo, da se bomo pravočasno prijaviili na težko pričakovane razpise.

Prihodki in odhodki občine

V letu 2018 predvidevamo 3.354.905 EUR prihodkov in 4.148.761 EUR odhodkov. Proračunski primanjkljaj, ki nastane, je razlika med planiranimi prihodki in odhodki ter znaša po planu za letošnje leto 800.000 EUR. Pokriva se s sredstvi ostanka iz preteklega leta in s prihodki, izkazanimi v računu finančnih terjatev in naložb ter računu financiranja (to je zaenkrat ocenjena vrednost, končni znesek prenosa bo znan po zaključnem računu za leto 2017).

V nadaljevanju bo predstavljeno le nekaj večjih investicij, projektov in odhodkov. Nekateri projekti so sofinancirani iz različnih državnih in evropskih virov.

Obramba in ukrepi ob izrednih dogodkih (113.220 €)

Varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami je izredno pomembno, zato naši gasilski dejavnosti in civilni zaščiti namenimo temu primerno pozornost. Gasilci so poleg svoje osnovne prostovoljne dejavnosti, na katero smo ponosni, še gibalo družbenega življenja na vasi. Občina investicijski denar namenja na podlagi potreb društev Gasilske zveze Križevci, ki je glede tega edini sogovornik z lokalno skupnostjo. Letos je volilno leto, zato se bo veliko ljudi zamenjalo v gasilskih društvih, prav tako na Gasilski zvezi. Pričakuje se nov načrt vlaganj, ki mora biti realen in potreben.

Trg dela in delovni pogoji (55.400 €)

Občina planira zaposlitve, ki so objavljene na spletni strani Zavoda RS za zaposlovanje preko lokalnih zaposlitvenih programov za devet, po možnosti naših občanov (javna dela).

Kmetijstvo in gozdarstvo (80.550 €)

Naša občina je tudi kmetijska občina, zato z ukrepi želimo povečati konkurenčnost, učinkovitost podeželja ter spodbujati trajnostni razvoj. Glede na lansko leto namenimo 64 % več denarja, ki ga bomo med drugim namenili za urejanje in vzdrževanje poljskih poti in urejanje odvodnih kanalov med kmetijskimi zemljišči. Kmetijski pravilnik pa bo predvidel tudi nove ukrepe pomoči za kmetovalce (sofinanciranje analize zemlje, plačilo elisa testa na brejost preko mleka pri govedu, sofinanciranje zavarovanja kmetijskih površin, sofinanciranje kalcifikacije tal). Sredstva za podporo kmetijskim dejavnostim bi lahko bila še višja, vendar nam zakonodaja in evropske smernice prepovedujejo neposredno financiranje dejavnosti.

Promet, prometna infrastruktura in komunikacije (1.147.520 €)

Gre za največjo postavko. Poleg upravljanja in vzdrževanja občinskih cest in javnih poti bomo investirali oziroma investicijsko vzdrževali naslednje ceste oziroma javne poti: največji zalogaj predstavlja dokončanje rekonstrukcije lokalne ceste skozi Bučečovce z izgradnjo pločnika in razsvetljave. Otvoritev in hkrati proslava ob državnem prazniku bo 24. junija v Bučečovcih. Potem bomo obnovili in razširili javne poti, ki niso asfaltirane in predstavljajo dostop do že izgrajenih stanovanjskih hiš v Berkovcih, v dolžini 540 m (do hiše Vrbnjakovih), v Lukavcih mimo Franca Jelena v dolžini 145 m, v Stara Novi vasi mimo Andreja Slana do konca gradbenih parcel v dolžini 120 m, v Križevcih do gospodinjstva Fras v dolžini 85 m in v Bučečovcih dve krajši javni dovozni poti v skupni dolžini 109 m. Komunalno bomo uredili občinski gradbeni parceli v Borecih.

Treba je dodati, da gre kar nekaj denarja za projektno dokumentacijo za tekoče leto kakor tudi za naslednje leto.

Veseli me, da se je intenzivno začelo dogajati na državni cesti R2–439 Križevci–Sveti Jurij ob Ščavnici, saj se bodo letos začeli odkupi zemljišč, naslednje leto pa gradnja.

Planira se postavitev polnilnice za električne avtomobile na parkirišču v vaškem jedru.

Gospodarstvo in turizem (538.006 €)

Na osnovi Pravilnika in razpisa bo Občina Križevci ponovno spodbudila gospodarski razvoj s krepitvijo malega gospodarstva in podjetniške iniciative. S tem ukrepom želimo spodbuditi zaposlovanje, samozaposlovanje, začetne investicije in investicije v razširitev dejavnosti in razvoj ter posledično zniževati socialne transferje. Upravičenci po tem razpisu bodo mikro gospodarske družbe, registrirane po Zakonu o gospodarskih družbah (ZGD-1), ter samostojni podjetniki (s. p.), ki so zavarovani iz naslova opravljanja dejavnosti in imajo sedež v naši občini ter opravljajo dejavnost na območju Občine Križevci. Na proračunski postavki so zagotovljena sredstva za izvedbo naših tradicionalnih paradnih prireditev: žegnanje konj, konjske dirke v Borecih na trening stezi in Prleška gibanica, za katero je bil objavljen razpis v mesecu februarju.

Ureditev naravovarstvene učno-sprehajalne poti okrog Gajševskega jezera

Občina želi dokončati še preostanek poti okrog Gajševskega jezera. Predvidena je izgradnja naravovarstvene in učne poti. Občina se je prijavila na razpis Programa sodelovanja Interreg SI-HR z naslovom Zelene oaze. V letu 2018 predvidevamo izvedbo investicije.

Doživljajski park – ureditev turistično-rekreacijskega centra ŠRC Borec

V gozdu ob športnih igriščih in Matičnjaku na površini 1,3 ha površine urejamo turistično-rekreacijski park s sprehajalnimi zelenimi površinami in rekreacijskimi elementi. Prostor bo namenjen različnim športnim dejavnostim, tako skupinskim kot individualnim. Po vsem parku bodo nameščeni različni zunanji fiksni fitnes elementi za raztezanje in razgibavanje telesa. V parku bodo postavljene postaje z raznimi športnimi orodji za otroke in odrasle. Znotraj parka bo poskrbljeno za druženje in počitek. Po prvi fazi, ki mora biti končana do začetka aprila, sledi nadaljevanje investicije z montažnimi moduli za profesionalno fitnes opremo pod streho, gostinskim delom, teraso in modul sanitarij, vse v letošnjem letu.

Varovanje okolja in naravne dediščine (268.000 €)

Poleg sofinanciranja malih čistilnih naprav in izdelave projektov bomo širili skupni zbirni center za odpadke v Ljutomeru. Veliko je nujnega investicijskega vzdrževanja. Še zmeraj nas finančno bremeni zaprtje starega odlagališča v Ljutomeru. V tabeli so predstavljene subvencije gospodarskih javnih služb. Dodatno smo vključili subvencijo oskrbe s pitno vodo zaradi predvidenega dviga omrežnine, saj se je v zadnjih letih vložilo 50 milijonov EUR v Sistem C (Oskrba s pitno vodo Pomurja). S tem si na dolgi rok zagotavljamo varnost z zdravo pitno vodo.

Odvajanje in čiščenje odpadnih voda	140.000 €
Oskrba s pitno vodo	100.000 €
SKUPAJ	240.000 €

Prostorsko planiranje in stanovanjsko komunalna dejavnost

(431.521 €)

Kar se tiče oskrbe z vodo, bomo začeli intenzivneje zamenjati azbestno-cementne cevi na relaciji Lukavci–Logarovci in Križevci–Stara Nova vas. Dokončali bomo rekonstrukcijo vodovoda v Zasadih proti Vučji vasi. Veliko denarja namenimo za investicijsko vzdrževanje vodovodne infrastrukture in hidrantov.

Tekoče bomo vzdrževali naših 24 neprofitnih stanovanj.

Na pokopališču bomo dokončali prostor za raztros pepela.

Kultura, šport in nevladne organizacije

(264.719 €)

Nadaljevali bomo s sanacijo spomenikov kulturne dediščine po občini. Letos planiramo predstavitev in obnovo spomenika v Stari Novi vasi.

Pomemben del postavke predstavlja novogradnja večnamenskega odbojkarskega igrišča pri Osnovni šoli Križevci.

V sklopu prenove parka z okolico pred občinsko zgradbo bo postavljen skupen spomenik žrtvam vseh vojn v prejšnjem stoletju. Tako bi se nadomestil dosedanji spomenik žrtvam NOB-ja. Z istim projektom bomo uredili parkirišče pred cerkvijo in prestavili kip dr. Matije Slaviča na vidnejše mesto.

V letu 2017 je občina Križevci (15% lastnik) skupaj s CEROP d.o.o. (85% lastnik) kupila objekt Valilnica v Ključarovicah. V letu 2018 se bo pristopilo k zamenjavi strehe in notranji ureditvi objekta (tlaki), popravilo stavbnega pohištva, ureditev instalacij ... CEROP d.o.o. bo preko socialnega podjetja Mensana d.o.o. vzpostavil Center ponovne uporabe (restavracija in sanacija starega, še uporabnega pohištva), občina pa bo imela del zgradbe za svoje potrebe in za potrebe društev, ki bodo z zanimivimi vsebinami privabljala ljudi od blizu in daleč.

Izobraževanje in socialno varstvo (820.874 €)

Plačilo vrtca – razlika v ceni	430.893 €
Oskrba v domovih	75.700 €
Šolski prevozi	105.000 €
Subvencioniranje šolske prehrane	10.780 €
Investicijsko vzdrževanje v šoli in vrtcu	43.530 €
Subvencioniranje stanarin	15.000 €
Darilo ob rojstvu otroka	9.000 €
Nagrade študentom	14.000 €
Stroški za neposredno socialno oskrbo uporabnikov	45.000 €
Enkratna socialna pomoč ogroženim	8.500 €
Obvezno zdravstveno zavarovanje oseb	31.500 €
Financiranje delovanja OORK Ljutomer	5.154 €
SKUPAJ	794.057 €

Donacije društvom za tekoče delovanje

Kmetijsko področje (13)	7.870 €
Gasilska društva (12)	26.250 €
Športna društva (10)	12.655 €
Kulturna društva (5)	9.280 €
Programi veteranskih organizacij (4)	570 €
Društvo upokojencev	800 €
Društva na področju socialnega varstva (8)	800 €
SKUPAJ	58.225 €

Mladim prijazna občina

Glede na letošnji proračun lahko ugotovimo, da želimo postati mladim prijazna občina. Veliko je postavk s posrednim in neposrednim vplivom na mlajšo populacijo naših in morebitnih novih bodočih občanov.

Neposreden vpliv ima sklep Občinskega sveta o oprostitvi komunalnega prispevka ob novogradnji za mlade družine. Gradbene parcele so cenovno ugodne. Ob rojstvu otroka bomo namenili 300 EUR, za študente ob napredovanju v višji letnik 100 EUR, za dokončanje študija pa 300 oziroma 400 EUR, glede na zaključeno prvo oziroma drugo stopnjo bolonjskega študijskega programa. V osnovni šoli imamo nadstandard glede cen obrokov hrane, šola je modernizirana, vrtec je nov. Glede posrednega vpliva je pomembna gradnja novih igrišč ob osnovni šoli, izgradnja Doživljajskega parka v Borecih, gradnja rekreativno-učne infrastrukture ob Gajševskem jezeru, turistične poti Stopinje in še veliko manjših, prav tako pomembnih stvari.

Podrobnejše informacije glede proračuna in vseh ostalih informacij najdete na naši spletni strani: www.obcina-krizevci.si

Z lepimi pozdravi
mag. Branko Belec, župan

OBČINSKA BLAGAJNA – PLAČILO POLOŽNIC BREZ PROVIZIJE

Na občinski blagajni lahko od 1. 3. 2018 brez provizije plačate naslednje položnice:

- KSP d. o. o.
- Plačilo električne energije (Energija plus d. o. o., E3 d. o. o., Petrol d. d., GEN-I d. o. o., ECE d. o. o., ELEKTRO ENERGIJA d. o. o.)
- Občina Križevci (NUSZ, upravne takse, komunalni prispevek, globe za prekrške)
- Javno podjetje Prlekija d. o. o.
- Pogrebno podjetje Bratuša (najemnina za grob)
- Vzajemna zdravstvena zavarovalnica – dopolnilno zdravstveno zavarovanje
- Triglav zdravstvena zavarovalnica – dopolnilno zdravstveno zavarovanje
- Adriatic – dopolnilno zdravstveno zavarovanje
- Osnovna šola Križevci
- Glasbena šola Ljutomer
- Prehodni davčni podračun – proračun države (prispevki za starševsko varstvo)
- Prehodni davčni podračun – zz (prisp. zz)
- Prehodni davčni podračun – ZPIZ

Delovni čas občinske blagajne:

- Ponedeljek, torek, sredo, četrtek, petek od 7:30 – 12:00 in 13:00 – 15:30.

Plačevanje na občinski blagajni velja samo za občane Občine Križevci, ki so fizične osebe.

Društva, samostojni podjetniki in podjetja niso upravičeni do plačevanja položnic brez provizije.

Sprememba v primerjavi z lanskim letom je ta, da so k oprostitvam plačila bančnih stroškov – provizije, dodane še položnice za plačilo električne energije.

Telefonska številka za dodatne informacije: **02 584 46 40**.

OBVESTILO O SPREMEMBI DELOVNEGA ČASA KRAJEVNEGA URADA KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU

S 1. februarjem 2018 so spremenjene uradne ure in poslovni čas Krajevnega urada Križevci pri Ljutomeru.

Krajevni urad Križevci pri Ljutomeru je po novem odprt ob četrtkih od 8.00 do 12.00.

PRODAJA NEPREMIČNIN

Občina Križevci po ugodni ceni prodaja nepremičnine.

Podrobnejše informacije o površinah in ceni najdete na spletni strani Občine Križevci – www.obcina-krizevci.si (v rubriki seje Občinskega sveta – 23. seja, 12. 2. 2018 – načrt ravnanja z nepremičnim premoženjem) ali na tel.: 02 584 40 40.

PRESEJALNI PROGRAMI REŠUJEJO ŽIVLJENJA

Po podatkih registra raka na Onkološkem inštitutu v Ljubljani letno za različnimi oblikami raka zboli več kot 13.000 oseb, pri čemer je več kot polovica moških. Pri tem je potrebno omeniti, da velik delež oseb, ki zbolijo in tudi umrejo, zboli za oblikami raka, ki so tesno povezane z zdravim življenjskim slogom. Primeren življenjski slog poleg uravnotežene prehrane, zadostne količine gibanja, opustitve kajenja in prekomernega uživanja alkohola vključuje tudi dosledno vključevanje v presejalne programe. Presejanje je učinkovita javnozdravstvena metoda, s katero skušamo z izbranimi diagnostičnimi postopki odkriti bolezen v njeni zgodnji fazi, preden se njeni znaki opazno izrazijo.

Odkrivanje bolezni v zgodnji fazi, še pred pojavom bolezenskih znakov, je pomembno, saj jo je takrat mogoče zdraviti z enostavnejšimi postopki, zdravljenje pa je tudi uspešnejše. Žal pa je število bolezni, ki imajo v svojem poteku izraženo t. i., predklinično (zgodnjo) fazo omejeno, hkrati pa tudi ne obstajajo za vse bolezni lažji postopki zdravljenja v zgodnji fazi. Zato je še toliko bolj pomembno izkoristiti možnost, ki nam jih daje sam biološki potek bolezni in medicinska znanost v primerih bolezni, za katere imamo na voljo presejalne programe.

Kateri presejalni programi potekajo v Sloveniji?

Zelo znani presejalni programi so sistematski pregledi, ki se jih udeležujejo otroci in mladostniki. Največkrat pa ob omembi presejalnih programov pomislimo na presejalne programe za rakasta obolenja. V Sloveniji potekajo trije presejalni programi, ki ustrezajo zahtevnim kriterijem izvajanja teh programov. To so program zgodnjega odkrivanja raka materničnega vratu **ZORA**, program zgodnjega odkrivanja raka debelega črevesa in danke **Svit** in Program **DORA** za zgodnjega odkrivanja raka dojke, ki pa se žal trenutno še ne odvija v celotni Sloveniji.

Komu in kako pogosto so ti programi namenjeni?

Program Zora je namenjen ženskam med 20. in 64. letom starosti, ki so vsake tri leta povabljene, da pri svojem ginekologu opravijo pregled z brisom materničnega vratu. **Program DORA** je namenjen ženskam med 50. in 69. letom starosti, ki so vabljene, da v diagnostičnem centru vsaki dve leti opravijo mamografski pregled. Tretji program je **Program Svit**, edini program namenjen tudi moškim. Namenjen je prebivalcem Slovenije med 50. in 74. letom starosti, ki so vabljeni, da vsaki dve leti opravijo preprost test na prikrito krvavitev v blatu. Vabilo dobijo domov po pošti.

Uspešnost presejalnih programov je odvisna predvsem od dejstva, ali so programi dostopni vsem prebivalcem ter od deleža prebivalcev, ki se vključijo v program. Sodelovanje v presejalnih programih je povsem prostovoljno. Želeli bi, da bi se presejalnih programov seveda udeležili vsi, žal pa je odzivnost pogosto bistveno nižja.

Pregledanost žensk v triletnem obdobju je v Pomurski regiji z 68,9% nekoliko nižja od pregledanosti žensk v Sloveniji, ki znaša 71,9%. Čeprav rak materničnega vratu ni pogosta bolezen, pa je le-ta huda in močno prizadene ženske v rodni dobi.

Zato je udeležba v takem programu še posebej pomembna. Prav tako je pomembno, da se preventivnih presejalnih pregledov udeležijo ženske, starejše od 50 let. V Programu Svit je po najnovejših podatkih o odzivnosti v lanskem letu ta v naši regiji nižja od slovenskega povprečja in je slabša pri moškimi. V Pomurju pa od konca leta poteka tudi Program DORA, ki je namenjen zgodnjemu odkrivanju raka dojk, kar je pomembna pridobitev za našo regijo.

Program Svit je namenjen moškim in ženskam. Razlike, ki jih med spoloma pogosto opazimo tudi na drugih področjih, povezanih z zdravim načinom življenja in skrbjo za zdravje, se kažejo tudi v podatkih o odzivnosti na vabila v Svitov program. V Pomurski regiji se je v letu 2017 vabilu v program odzvalo 63% vabljenih žensk in le nekaj več kot 56% moških. Odzivnost pa se ne razlikuje samo glede na spol, ampak tudi na glede na prebivališče, saj je ta v posameznih pomurskih občinah celo pod 50 %.

Program Svit je zasnovan tako, da osebe, ki se odzovejo na vabilo v program, na dom prejmejo dva testerja za preverjanje prikrite krvavitve v blatu, ki ju v priloženih ovojnicah pošljejo v Svitov center na analizo. Osebe, ki imajo pozitiven rezultat, so nato povabljene, da opravijo diagnostično kolonoskopijo. Nezavedanje o problemu raka debelega črevesa in danke ter strah pred nadaljnjimi diagnostičnimi postopki in morebitno slabšo diagnozo ter pomanjkanjem informacij, so najverjetneje največji razlogi za nižjo udeležbo. V letu 2017 je bil negativni izid prisoten pri več kot 93% oseb. Pri tistih, ki pa so bili napoteni na nadaljnje postopke, pa so bile pogosto odkrite spremembe, ki predstavljajo večje tveganje za nastanek raka, opravljeno pa je bilo tudi ustrezno zdravljenje. S tem je bil preprečen nastanek resnejše bolezni, prav tako pa se je pomembno izboljšala kvaliteta življenja.

Kje lahko posamezniki pridobijo dodatne informacije o programu Svit?

Osebe, ki želijo pridobiti dodatne informacije o poteku samega programa, lahko obiščejo spletno stran programa, kjer so na voljo številne koristne informacije. V sodelovanju s centrom Svit na območni enoti NIJZ pripravljamo dogodke, kjer prikažemo tudi model debelega črevesa. Koledar dogodkov je prav tako objavljen na spletni strani programa Svit. Na voljo pa je tudi Klicni center Svit, kjer na telefonski številki 01 62-04-521 zainteresirani posamezniki prejmejo odgovore na morebitna vprašanja o poteku programa. Če so bili rezultati vašega izvida pozitivni, pokličite v klicni center, kjer se bodo z vami dogovorili o kraju in času, ki vam najbolj ustrežata, da vas naročijo na kolonoskopijo.

Udeležba v presejalnih programih je koristna za zdravje posameznikov in je pomemben člen v načinu življenja povezanim z zdravjem. Ta pa je nasploh pomemben pri preprečevanju nastanka večine bolezni sedanjega časa. Vsakdo lahko sprejme ukrepe, s katerimi bo zmanjšal tveganje za nastanek raka.

Martin Ranfl, dr. dent. med., spec.

Mirjana Šooš, regijska koordinatorka Programa Svit
Nacionalni inštitut za javno zdravje OE Murska Sobota

OPORA – zunanja skupina za samopomoč v Križevcih

»Pa kaj bi jaz dal za eno pošteno roko,
da me potreplja po rami
in drugega nič ne da mi –
je le srčen pozdrav in odkrito, iskreno oko!«

(Oton Župančič)

V kolesju nenehnih sprememb v sodobni družbi je človek vse bolj obrnjen vase, krepi se individualizem, tako da različne vezi z drugim počasi izgubljajo trdnost ali pa celo izginjajo. Ljudje smo družabna bitja, drugi so nam potrebni za kakovost našega življenja. Svoje potrebe izpolnjujemo predvsem s pomočjo tistih, ki so nam blizu, do katerih čutimo pripadnost in na katere smo čustveno navezani. Pravijo, da se drevo na drevo naslanja, človek na človeka. Temu sledijo vsebine in cilji programa samopomoči, ki se udeležujejo tudi v skupini Opora.

Skupina deluje v okviru Območnega združenja Rdečega križa Ljutomer. Vanjo je vključenih devet predstavnic nežnejšega spola. Darinka Uršič in Lidija Koroša sta sovoditeljici skupine s končanim potrebnim usposabljanjem. Ženske so se prvič srečale spomladi 6. aprila 2017 v dopoldanskem času v sejni sobi Občine Križevci. Družile so se vsakih štirinajst dni po eno uro do uro in pol, vse tja do poletnih počitnic. Dogovorile so se za ime skupine, oblikovale skupna pravila in sprejele okvirni načrt dela.

V začetku septembra 2018 so se spet zelo razveselile druga druge. Ob ponovnem snidenju so ugotovile, da je bila kar praznina, ko se niso srečevale. Tako se sedaj srečujejo tedensko. Temeljni cilj skupine je pogovor. Učijo se medsebojnega poslušanja, tolerance do drugačnih prepričanj in mnenj. Poslušam te, poslušaj me! Druženja potekajo v prijetnem pozitivnem vzdušju. Skupaj se pogovarjajo o običajih, praznikih, obujajo mladostne spomine, izmenjujejo izkušnje, se veselijo, tolažijo, praznujejo, pojejo, telovadijo, spremljajo aktualne dogodke ter prireditve v lokalni skupnosti in v širšem okolju. Obravnava teh pestrih vsebin prispeva k zadovoljstvu in zdravju vključenih ter h kakovosti njihovega vsakdana.

SOPA – Skupaj za odgovoren odnos do pitja alkohola

Na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje smo v letu 2016 pričeli s projektom SOPA, katerega kratice pomenijo **Skupaj za odgovoren odnos do pitja alkohola**. Projekt bo trajal do konca leta 2020, osnovni namen pa je odpraviti oziroma zmanjšati tvegano in škodljivo pitja alkohola v Sloveniji in s tem zmanjšati negativne posledice na različnih ravneh posameznikovega življenja ter vzpostaviti odgovoren odnos do alkohola pri vključenih deležnikih.

Projekt SOPA temelji na uvedbi interdisciplinarnega pristopa k odkrivanju in podpori pri opuščanju tvegane in škodljivega pitja alkohola med odraslimi prebivalci. Pristop vključuje deležnike iz zdravstvenega in socialnega sektorja, nevladnih organizacij, katerih področja dela oziroma programi obravnavajo ranljive skupine. Trenutno smo v pred pilotni fazi projekta, ki zajema predvsem vzpostavljanje sodelovanja z vsemi zunanjimi deležniki, ki bodo pristop izvajali.

Medsektorsko sodelovanje več profilov različnih poklicev znotraj 18 lokalnih okolij po Sloveniji pri naslavljanju alkoholne problematike postavlja dobre temelje, da nam bo tekom treh let skupaj uspelo oblikovati učinkovit pristop, s katerim bomo pomembno prispevali k celovitejšemu reševanju vprašanja tvegane in škodljivega pitja. Slednje je pri nas pogosto prisotno, kar kažejo tudi številke. Slovenija se glede obsega posledic zaradi škodljive rabe alkohola nahaja v samem evropskem vrhu. Podatki raziskave o Uporabi tobaka, alkohola in prepovedanih drog (2015) kažejo, da v Sloveniji 43 % prebivalcev med 25. in 64. letom alkohol pije čez mejo manj tvegane pitja alkohola ali pa se je v zadnjem letu visoko tvegano opilo. Raziskava CINDI je razkrila, da se kar 28 % moških in 16 % žensk v starosti od 25 do 34 let opija enkrat do trikrat mesečno ali pogosteje. Visok odstotek potrjuje tudi podatek o registrirani porabi alkohola, ki se giblje med 10,3 in 13,5 litra čistega alkohola na odraslega prebivalca na leto. V mokri kulturi, ki je značilna za Slovenijo, pitje alkohola ni problematično le med odraslim prebivalstvom, ampak tudi med populacijo mladih. Na podlagi raziskave HBSC (Health Behavior in School-Aged Children ali Z zdravjem povezano vedenje v šolskem obdobju) 2014, ki je zajela reprezentativni vzorec slovenskih šolanih 11, 13 in 15-letnikov, se je izkazalo, da je 30,3 % 15-letnikov, ne glede na spol, že bilo vsaj dvakrat opitih. Prav tako 13,9 % 15-letnikov pije alkoholne pijače vsaj enkrat tedensko (v tem primeru več fantov kot deklet). V starosti 13 let ali manj je prvič pilo alkoholno pijačo že 39,5 % mladih.

Tvegano pitje alkohola predstavlja za državo tudi znatno finančno breme. Ocena zdravstvenih stroškov, ki so povezani s pitjem alkohola, so v letih 2011–2014 v Sloveniji v povprečju znašali 153 milijonov evrov letno. Pri tem niso všteti stroški zaradi prometnih nezgod, nasilja v družini in drugih kriminalnih dejanj, kar številko dvigne na 234 milijonov evrov. Cilj naših skupnih prizadevanj je, da z uvedbo interdisciplinarnega pristopa, ki združuje deležnike iz različnih področij dela, pripomoremo k zmanjšanju negativnih posledic tvegane in škodljivega pitja na različnih ravneh posameznikovega življenja in vzpostavimo odgovornejši odnos do pitja alkohola

v Sloveniji. Menimo, da k temu pripomore tudi medsebojno sodelovanje v akcijah, kot je 40 dni brez alkohola, ki prav tako stremi k zmanjšanju alkoholne problematike v Sloveniji.

VIR: <http://www.nijz.si/sl/sopa-skupaj-za-odgovoren-odnos-do-pitja-alkohola>

ORANJE NJIV IN S TEM POVEZANO ONESNAŽENJE CEST

Spomladanski čas je obdobje povečane prisotnosti kmetijske mehanizacije na naših cestah, zato dodatna previdnost v prometu ne bo odveč.

Lastniki kmetijskih zemljišč morajo poleg previdnosti ob vključevanju na prometne površine poskrbeti tudi za čiščenje teh površin, v kolikor pride do onesnaženja.

Opaža se, da lastniki kmetijskih zemljišč ob vključevanju z njiv na prometno površino nanašajo zemljo na cestišče in le-tega ne počistijo.

Zato velja vljudnostno opozorilo, da se po koncu opravi na kmetijskih zemljiščih mehanizacija očisti in s tem prepreči nanos zemlje na cestišče, ki ogroža varnost udeležencev v prometu.

Istočasno je pomembno spomniti na pravilnost oranja, saj ni dovoljeno oranje preblizu ceste. Lastniki zemljišč morajo poskrbeti, da se njive ne orjejo na razdalji manj kot 4 metre od roba cestnega sveta v pravokotni smeri na cesto ali na razdalji manj kot 1 meter od roba cestnega sveta.

Primeri oranja preblizu ceste:

Primeri onesnaženih cest:

Če imate kakršnokoli vprašanje, predlog ali prijavo, se lahko obrnete na Medobčinski inšpektorat in redarstvo na tel.: 02 584 90 62.

POZIV K SODELOVANJU PRI OBLIKOVANJU OBČINSKEGA GLASILA

Tudi v letošnjem letu bomo izdali glasilo Glas občine. Že sedaj vas pozivamo, da nam pri obogatitvi vsebine pomagata s svojimi prispevki, idejami, slikami, ki jih že lahko pošiljate na elektronski naslov: glasobcine@gmail.com.

Rok za oddajo prispevkov in fotografij je 10. 7. 2018.

INFORMATOR

OBVESTILA ZA OBČANE OBČINE KRIŽEVCI

Občina Krizevci

PREVENTIVNI PROGRAMI

